

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mráčky, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **T. H.**, zastoupen Mgr. Miluší Pospíšilovou, advokátkou se sídlem Paprsková 1340/10, Praha 4, proti žalovanému: **Obvodní soud pro Prahu 7**, se sídlem Ovocný trh 14, Praha 1, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2016, čj. 8 A 153/2016-34,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2016, čj. 8 A 153/2016-34, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci**

[1] Dne 8. 12. 2015 podal žalobce u žalovaného žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), ve které se (mimo jiné) v bodě 3) dotázal, zda byly v minulosti na soudkyni JUDr. Polákovou podány stížnosti, a pokud ano, kdy, z jakého důvodu a s jakým výsledkem bylo uzavřeno jejich šetření.

[2] Dne 23. 12. 2015 zaslal žalovaný žalobci k bodu 3) žádosti odpověď následujícího znění: „Ano. Dle možnosti dohledání v našem informačním systému bylo dohledáno pět stížností, které byly výsledně shledány jako nedůvodné, všechny byly podány jako stížnost na nevhodné chování soudních osob. Podány byly následně:

- 11. 7. 2012 - 2St 27/2012
- 31. 12. 2014 - 2St 2/2015
- 17. 6. 2015 - 2St 38/2015
- 15. 6. 2015 - 2St 39/2015
- 22. 7. 2015 - 2St 40/2015“

[3] Žalobce nepovažoval odpověď za vyčerpávající, a proto dne 20. 1. 2016 podal stížnost na postup při vyřizování jeho žádosti podle § 16a odst. 1 písm. c) informačního zákona. Nesouhlasil s vyřízením bodu 3) své žádosti, protože dle jeho názoru byl informační systém ISAS u žalovaného zaveden až v roce 2004, zatímco JUDr. Poláková působí u žalovaného již od roku 1995. Žalovaný měl podle žalobce dohledat požadované informace také v jiných evidenčních pomůckách, například v rejstřících vedených v listinné podobě, popř. v osobním spisu soudkyně. Stížnost měla být žalovaným předložena do sedmi dnů nadřízenému orgánu - Ministerstvu spravedlnosti, doručena mu však byla až dne 3. 3. 2016.

[4] Dne 24. 8. 2016 podal žalobce u městského soudu žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, kterou se domáhal, aby městský soud uložil žalovanému povinnost vydat ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o jeho žádosti a povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

[5] Dne 8. 11. 2016 vydalo ministerstvo rozhodnutí o tom, že postup žalovaného se v souladu s § 16a odst. 6 písm. a) informačního zákona potvrzuje a stížnost žalobce se zamítá. Podle ministerstva nebyl bod 3) žádosti žalobce nijak časově ohraničen; žalovaný tak žádosti vyhověl, protože žalobci poskytl informace z dostupných informačních systémů, jejichž nalezení nebylo podmíněno mimořádně rozsáhlým vyhledáváním, které je spojeno s úhradou nákladů. Ministerstvo dále uvedlo, že podle skartačního řádu ze dne 19. 12. 2018, který je platný rovněž pro okresní soudy, se na správní spisy ve věcech stížností vztahuje skartační lhůta 10 let, která v minulosti nebyla odlišná. Lze tak předpokládat, že žalovaný by při manuálním procházení stížnostních spisů dospěl ke stejnému závěru, jaký sdělil žalovanému na základě informačního systému. Další údaje o stížnostech nelze dohledat ani v osobním spisu soudkyně, protože takové informace nejsou jeho součástí, což plyne z instrukce ministerstva ze dne 23. 1. 1998, kterou se stanoví způsob vedení osobního spisu, jeho obsah, podmínky jeho pohybu a ochrana osobních údajů v něm obsažených.

[6] Rozsudkem ze dne 29. 11. 2016 městský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že podle § 81 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Jakákoliv (byť potenciální) nečinnost žalovaného skončila vydáním rozhodnutí ministerstva ze dne 8. 11. 2016, které stížnost žalobce zamítlo a potvrdilo postup žalovaného. V důsledku uvedeného se žaloba stala nedůvodnou.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítl, že rozhodnutí o stížnosti podle § 16a informačního zákona není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Není tedy pro soud závazné a ani není určující pro závěr o tom, zda žádost byla nebo nebyla vyřízena v plném rozsahu a zda je správní orgán ohledně (části) žádosti o informace nečinný. Pokud by rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti mělo být samo o sobě závazné pro závěr o (ne)činnosti správního orgánu, muselo by podléhat samostatnému soudnímu přezkumu, kterému však nepodléhá. Postup správních orgánů, který aproboval městský soud, je „pohybem v kruhu“: stěžovateli byly dle jeho názoru poskytnuty neúplné informace, o zbytku žádosti žalovaný nerozhodl, ale podle městského soudu již nečinnost netrvá, protože ministerstvo vydalo rozhodnutí o potvrzení postupu žalovaného. Rozhodnutí ministerstva nelze napadnout samostatnou žalobou, a stěžovatel je tak vyloučen ze soudní ochrany svých práv. Žalovaný měl stěžovateli dohledat informace požadované v bodu 3) jeho žádosti v dalších evidenčních pomůckách soudu, a pokud tak nebylo možné učinit, měl vydat odůvodněné rozhodnutí, kterým by poskytnutí informace odmítl. Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil

pokračování

k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný setrval na svém názoru, že při poskytnutí informací stěžovateli nepochybil. Navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Usnesení rozšířeného senátu

[9] Pátý senát, kterému byla tato věc původně přidělena, postoupil věc rozšířenému senátu, protože judikatura NSS nebyla jednotná v otázce, zda rozhodnutí o stížnosti podle § 16a odst. 6 písm. a) informačního zákona je rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s., proti němuž se lze bránit žalobou u správního soudu. Zodpovězení této otázky přitom bylo podstatné pro posouzení kasační stížnosti. Rozšířený senát usnesením ze dne 20. 11. 2018, čj. 5 As 18/2017-40, spornou právní otázku zodpověděl takto: „*Potvrzení postupu povinného subjektu dle § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, vydané na základě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) téhož zákona, není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace; žadatel o informaci se může bránit vůči povinnému subjektu nečinností žalobou podle § 79 odst. 1 s. ř. s.*“ Současně vrátil věc desátému senátu k projednání a rozhodnutí. Z usnesení rozšířeného senátu dále plyne, že podáním stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona jsou vyčerpány prostředky ochrany proti nečinnosti, a bylo-li tak z pohledu žadatele učiněno bezvysledně, jsou splněny podmínky pro podání žaloby dle § 79 s. ř. s. proti povinnému subjektu jako žalovanému.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Vzhledem k citovanému usnesení rozšířeného senátu je zřejmé, že stěžovatel před podáním žaloby vyčerpal prostředek ochrany proti nečinnosti, neboť podal stížnost na postup žalovaného (která byla vyřízena až po podání žaloby). Stěžovatel postupoval správně, pokud jako žalovaného označil Obvodní soud pro Prahu 7.

[12] V projednávané věci je podstatné, že stěžovatel tvrdil, že mu žalovaný neposkytl všechny požadované informace a ani nevydal rozhodnutí o částečném odmítnutí jeho žádosti.

[13] Mezi účastníky není sporné, že nadřízený orgán (ministerstvo) v průběhu řízení o žalobě postup žalovaného potvrdil. Fakticky se tedy situace stěžovatele nijak nezměnila, neboť ani ministerstvo neposkytlo stěžovateli informace, kterých se mu dle jeho tvrzení nedostalo, popř. nevydalo rozhodnutí o (částečném) odmítnutí žádosti [srov. kompetenci nadřízeného orgánu dle § 16a odst. 6 písm. c) informačního zákona].

[14] Téměř shodnou otázkou, jako je řešena v tomto případě, se NSS zabýval ve věci týchž účastníků, v níž byl vydán rozsudek ze dne 6. 4. 2017, čj. 4 As 12/2017-21. Podstatné argumenty citovaného rozsudku lze aplikovat také v této věci a NSS nemá důvod se od nich odchýlit.

[15] Městský soud se při posuzování důvodnosti žaloby stěžovatele měl zabývat otázkou, zda žalovaný byl či nebyl nečinný ve vztahu k žádosti o informace ze dne 8. 12. 2015, jejíž vyřízení bylo následně potvrzeno ministerstvem jako nadřízeným orgánem. Při posuzování nečinnosti jsou v této souvislosti možné tři alternativy: (1) povinný subjekt poskytne všechny informace, čímž žádost vyřídí a není nečinný; (2) povinný subjekt vydá rozhodnutí o odmítnutí či částečném odmítnutí poskytnutí informací [§ 14 odst. 5 písm. b), popř. § 15 informačního zákona], anebo žádost odloží [§ 14 odst. 5 písm. a) a c), popř. § 17 odst. 5 informačního zákona],

což také vylučuje nezákonnou nečinnost; anebo (3) povinný subjekt v zákonem předepsané lhůtě neposkytne veškeré informace ani o žádosti zákonem předepsaným způsobem nerozhodne, a stane se tak nečinným. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že při posuzování důvodnosti žaloby městský soud pochybil, pokud tvrdil, že je nedůvodná z důvodu vydání rozhodnutí ministerstvem, a vůbec se tak nezabýval výše uvedenými okolnostmi, které jsou pro posouzení důvodnosti nečinnosti žaloby rozhodné.

[16] Městský soud tedy nesprávně vymezil meritorní otázku a v důsledku toho se vůbec nevyjádřil ke stěžejní žalobní námitce, ve které stěžovatel tvrdil, že mu nebyly v úplnosti sděleny požadované informace. Tím městský soud zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. NSS nezbylo než rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, aby posoudil opomenutou žalobní námitku.

[17] Závěrem NSS konstatuje, že se nemohl zabývat věcnými argumenty stěžovatele, zda mu byly poskytnuty všechny požadované informace či nikoliv, neboť by to bylo předčasné.

V. Závěr a náklady řízení

[18] Vzhledem k výše uvedenému NSS zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným NSS v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), a tedy posoudí, zda žalovaný vyčerpал celý obsah žádosti stěžovatele o poskytnutí informace co do rozsahu požadovaných informací (tj. zda mu poskytl veškeré požadované informace, popř. zda poskytl pouze část a ve zbytku opomněl vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti, v důsledku čehož zůstal nečinný).

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. v novém rozhodnutí ve věci městský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 31. ledna 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu